

GEZONDHEIDSDOELSTELLING ALCOHOLGEBRUIK BIJ JONGEREN BEHAALD.
LAATSTEJAARSGEBRUIK TABAK EN CANNABIS NEMEN TOE.

VAD-Leerlingenbevraging peilt naar middelengebruik bij jongeren

Brussel, 17 juni 2015 - Sinds het schooljaar 2000-2001 organiseert de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw (VAD) jaarlijks een leerlingenbevraging over alcohol, tabak, cannabis, psychoactieve medicatie en gokken bij jongeren in het secundair onderwijs. De nieuwe cijfers, voor het schooljaar 2013-2014, leveren een aantal interessante conclusies op. Het gebruik van alcohol bij jongeren blijft dalen, al stijgt het riskant gebruik ervan bij bepaalde groepen. De daling van het aantal rokers lijkt gestopt: het tabaksgebruik neemt het laatste jaar sterk toe in alle leeftijdsgroepen en onderwijsvormen. Het gebruik van illegale drugs (voornamelijk cannabis) blijft al jaren op hetzelfde peil hangen.

Jaarlijks bundelt VAD de resultaten van de leerlingenbevraging in een syntheserapport, representatief voor Vlaamse jongeren in het secundair onderwijs. Vandaag wordt het rapport van het schooljaar 2013-2014 gepresenteerd, waarvoor 32.851 leerlingen uit 69 verschillende scholen anoniem deelnamen aan de bevraging.

Alcohol

De helft van de min-16-jarigen heeft nog nooit alcohol gedronken. Dat is een sterke daling tegenover tien jaar geleden, toen 82,4% ooit al alcohol had gedronken. Jongeren zijn ook goed op de hoogte van de wetgeving hierover. Maar liefst 96,3% weet dat alcohol verboden is onder de 16 jaar.

16 jaar blijft wel een scharnierleeftijd. Terwijl 41,4% van de 12-14-jarigen ooit al alcohol dronk, verdubbelt dit tot 80,8% bij de 15-16-jarigen.

Bij jongeren tussen 17 en 18 jaar drinkt 34,9% regelmatig alcohol. We zien eveneens een stijging van het aantal 17-18-jarigen die aangeven in het laatste jaar dronken te zijn geweest: van 47% in 2010/2011 naar 58,6% in 2013/2014. Maandelijks bingedrinken komt voor bij 34,4%.

Bij de oudste leerlingen is er meer aandacht nodig voor de risico's verbonden aan occasioneel overmatig alcoholgebruik. Want zelfs eenmalig overmatig drinken kan negatieve gevolgen hebben op het vlak van veiligheid, sociale relaties en vandalisme. "We moeten jongeren hier dus meer rond sensibiliseren. Geen alcohol onder de 18 jaar, zoals dat in de meeste Europese landen geldt, is hiervoor een belangrijk wetgevend instrument," zegt Marijs Geirnaert, directeur van VAD.

Eind juni valt het einde van de examenperiode, traditioneel een moment waarop jongeren meer drinken. Daarom is het een goed moment om in te zetten op preventie. Verschillende lokale preventiediensten organiseren activiteiten zoals "School's out", of sensibiliseren de horeca gericht over deze festiviteiten.

Tabak

In 2013-2014 geeft 32,1% van de jongeren aan ooit gerookt te hebben. Een kwart heeft het laatste jaar gerookt en 1 op 10 is een regelmatige roker. De licht dalende trend in het oitgebruik zet zich niet verder door. Opvallend is de stijging van het aantal jongeren dat het laatste jaar gerookt heeft van 19,4% in 2012-2013 naar 25,1% in 2013-2014. Die stijging zien we voor alle leeftijdsgroepen, in alle onderwijsvormen en zowel bij jongens als meisjes. Het gaat daarbij telkens, al naargelang de groep, over stijgingen van 4% tot meer dan 8%. Het VIGeZ is bezorgd over deze evolutie. Betekent het dat er een nieuwe generatie van jonge rokers op komst is?

Ook stijgt voor het tweede jaar op rij het ooitgebruik bij 17-18-jarigen. Terwijl in 2011-2012 53,3% van de 17-18-jarigen ooit tabak hadden gerookt, is dit gestegen tot 58,5% in 2013-2014. 16,2% van de 17-18-jarigen is een dagelijkse roker.

De verschillen tussen de onderwijsvormen springen eveneens sterk in het oog, met beduidend meer rokers in het BSO, gevolgd door het TSO.

Deze ontwikkelingen betekenen drie zaken: dringend inzetten op interventies die het roken terugdringen bij jongeren, inzetten op tabakspreventie en rookstop bij oudere leerlingen en verder inzetten op een aanpak op maat van de onderwijsvormen waar de meeste rokers voorkomen.

Cannabis

17,5% van de jongeren heeft ooit cannabis gebruikt. Dit cijfer blijft de laatste vier jaar redelijk stabiel. Vergeleken met tien jaar geleden is het ooitgebruik wel gedaald (toen was dit 24,6%).

Opvallend is de stijging van het laatstejaarsgebruik van cannabis van 10,4% in 2011/2012 naar 13,7% in 2013/2014. Vooral meer 17-18-jarigen gebruikten het laatste jaar cannabis dan het jaar voordien: het aantal laatstejaarsgebruikers steeg van 22,3% in 2012/2013 naar 29,8% in 2013/2014. Traditioneel gebruiken meer jongens het laatste jaar cannabis (17,3%) dan meisjes (10,0%).

Gokken

Voor het eerst werden, naast andere gokvormen zoals krasbiljetten, lotto, pokeren en bingospelen ook sportwedenschappen opgenomen in de leerlingenbevraging. Vooral bij de oudere jongens zijn sportwedenschappen populair. 18,9% van de 17-18-jarige jongens nam het laatste jaar deel aan sportwedenschappen, bij 17-18-jarige meisjes was dit 1,6%. Hiermee komen sportwedenschappen op gelijke voet met pokeren (17,8% van de 17-18 jarige jongens deed dit het afgelopen jaar) en krasbiljetten (18,9% van de 17-18-jarige jongens deed dit het afgelopen jaar). Dat een vrij grote groep van jongeren deelneemt aan sportwedenschappen is een recent fenomeen dat we nauwlettend in de gaten zullen houden.

Psychoactieve medicatie

6,2% van de jongeren nam het laatste jaar een slaap- of kalmeringsmiddel en 4,8% nam het laatste jaar medicatie voor ADHD. Het gebruik van psychoactieve medicatie verandert over de jaren bij deze doelgroep niet spectaculair. Enige alertheid is op zijn plaats als we het verband tussen medicatiegebruik en andere vormen van middelengebruik bekijken. Zo vertonen jongeren die ADHD-medicatie of slaap- en kalmeringsmiddelen nemen 2 tot 3 keer meer kans om in de voorafgaande maand tabak en cannabis te gebruiken en 3 tot 5 keer meer kans om ooit andere illegale drugs dan cannabis te gebruiken. Bovendien vertonen gebruikers van deze medicatie ongeveer 2 keer meer kans om problematisch te gamen.

GEZONDHEIDSDOELSTELLINGEN

In 2006 werden 4 gezondheidsdoelstellingen geformuleerd om het tabak-, alcohol- en illegale druggebruik bij jongeren tegen 2015 terug te dringen. Wat betreft het alcoholgebruik van leerlingen jonger dan 16 jaar is de doelstelling bereikt. De gezondheidsdoelstelling beoogt dat tegen 2015 niet meer dan 20% van de min-16-jarigen meer dan 1 keer per maand alcohol drinkt.

Met een resultaat van 12,8%, wat meer dan een halvering is ten opzichte van 2006, is deze doelstelling ruim gehaald.

Voor tabak en voor illegale drugs zijn de doelstellingen nog niet behaald. Het laatstejaars tabaksgebruik bij min-16-jarigen daalt niet en blijft boven de beoogde 11%. Ook het ooitgebruik of het laatstejaarsgebruik van illegale drugs daalt niet. Voor het schooljaar 2013/2014 ligt het laatstejaarsgebruik op 12,7%.

Volgehouden inspanningen op het vlak van alcoholpreventie, maar extra inspanningen voor tabak en illegale drugs zijn noodzakelijk.

“Gezondheidspreventie is van essentieel belang, ook inzake roken en drinken. Jonge mensen zijn hierbij een ontzettend belangrijke doelgroep. Het feit dat het alcoholgebruik is afgenomen bij min-16-jarigen, motiveert ons om er blijvend op in te zetten,” aldus Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeuren.

Meer resultaten rond tabak, alcohol en illegale drugs, alsook rond psychoactieve medicatie, gokken, gamen en middelengebruik in de leefwereld van jongeren, leest u in het rapport.

***

Voor vragen over de alcohol- en andere drugcijfers

Marijs Geirnaert, Directeur VAD

marijs.geirnaert@vad.be

Tel: +32 (0) 2 423 03 35

Gsm: +32 (0) 495 36 76 79

www.vad.be

Voor vragen over de tabakcijfers

Stefaan Hendrickx, Stafmedewerker tabakspreventie VIGeZ

stefaan.hendrickx@vigez.be

Tel: +32 (0) 2 421 09 61

www.vigez.be

Over VAD/De DrugLijn VAD, de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw, overkoepelt het merendeel van de Vlaamse organisaties die werken rond de thematiek van alcohol, illegale drugs, psychoactieve medicatie en gokken. De vereniging wil vanuit een gezondheids- en welzijnsperspectief de Vlaamse bevolking in het algemeen en intermediairs in het bijzonder deskundiger maken in het omgaan met alcohol en andere drugs. VAD is de partnerorganisatie van de Vlaamse overheid in het kader van het preventiebeleid van alcohol- en andere drugproblemen. De DrugLijn is de publieksservice van VAD.

Over VIGeZ VIGeZ vzw, het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie, is een erkende partnerorganisatie die het Vlaamse beleid inzake gezondheidsbevordering en ziektepreventie ondersteunt. Het Instituut is in de eerste plaats een expertisecentrum dat strategieën, advies, ondersteuning bij implementatie en opleiding aanbiedt aan gezondheidswerkers en professionals die bezig zijn met gezondheidspromotie en ziektepreventie en vervult zo een scharnierfunctie tussen theorie en praktijk.